

Uvod

Pojam, podela i cilj medicinske geografije

Medicinska geografija

1.

Geografska (lokalna) sredina

- Sistem prirodnih i društvenih elemenata (izgrađenih i stvorenih elemenata)
- Međusobna povezanost koja sa svojom dinamikom menja prostor i u celini i u detaljima
- Uticaj čoveka (promena sistema sredine)
- Preobražaj sredine pod uticajem čoveka
- Pozitivne i negativne promene
- Ekonomska moć - ekonomski preobražaj
- Uticaj sredine na čoveka (uticaj stvorene – urbano-industrijske sredine)
- Različiti uticaji u raznim klimatskim zonama

Konceptualne osnove MG

- Čovek i prostor – neodvoljivi komponenti
- Čovek i priroda
- MG se definiše kao medicinska nauka sa naglaskom na prostornom aspektu (rasprostranjenje) oboljenja
- MG je interdisciplinarna nauka
- Koncept MG:
 - Uticaj prirodne sredine na zdravlje i
 - Uticaj geografske varijabilnosti na rasprostranjenje bolesti

Integralnost i uravnoteženost specifični elementi MG

- Čovek (bio-socialno biće)
- Ličnost i njegovo zdravlje integralni
- Promena ravnoteže – U ekosistemima dolazi do kvalitativnih i kvantitativnih promena usled promene ravnoteže što je održavao relativno stabilno stanje
- Bolesti se javljaju usled narušavanja ravnoteže između spoljne i unutrašnje sredine organizma

Ključna pitanja

- Predmet proučavanja, cilj i zadaci
- Mesto i položaj MG u sistemu nauka
- Ključni problemi MG
- MG u svetu
- Teritorijalne karakteristike zaraznih bolesti u Svetu u istoriji čovečanstva
- Trenutne teritorijalne karakterisitke bolesti svetskih razmera
 - Stanje u zemljama u razvoju –
- Problemi ishrane stanovništva

Ključna pitanja

- Higijenska zdravstvena zaštita
- Zaštita životne sredine i zdravstveno stanje (Komunalna higijena)
- Rekreativne mogućnosti
- Sanatogeni elementi u prostoru, sanatogena geografija
- Zdravstveni, balneološki turizam
- Zdravstveno stanje stanovništva Srbije
- Zdravstveno stanje stanovništva Vojvodine
- Geografija institucionalnih okvira zdravstvene zaštite

Odgovori...samo pomoću interdisciplinarne naučna discipline
Predmet proučavanja i pojam Medicinske geografije

- Sa aspekta naučne problematike u domen MG ulaze ona pitanja, koji se pojavljuju na raskrcnici, *medicine, geografije, medicinske ekonomije i menedžmenta, sociologije, medicinske statistike, demografije*
- Sa aspekta naučnih disciplina MG u okviru društvene geografije predstavlja inter- i multidisciplinarnu naučnu granu koja proučava *prostorne karakteristike zdravstvenog stanja i ponašanja stanovništva u vezi zdravstvenih problema kao i prateće društvene pojave*

Nazivi...

- **Medical geography** (opšti pojam koristi se kao nauka a proćavanje prostornih karakteristika zdravstvenog stanja i sistema zdravstvene zaštite)
- **Geography of health...**
 - Proućavanje (u periodu 1990 ih godina) zdravstvenog stanja povezivajući sa društvenim politićkim, kulturološkim faktorima prostora i sistemom zdravstvene zaštite
- **Geography of health care...**
 - Geografija (prostorni aspekti sistema zdravstvene zaštite – modernija smernica u okviru ove discipline)
- **Medizinische Geographie** (*nemaćki*) opis prostora pojave bolesti
- **Geomedizin** (*nemaćki*) veza izemđu geosfere i prostornih i vremenskih karakteristika bolesti

Mesto MG u sistemu nauka

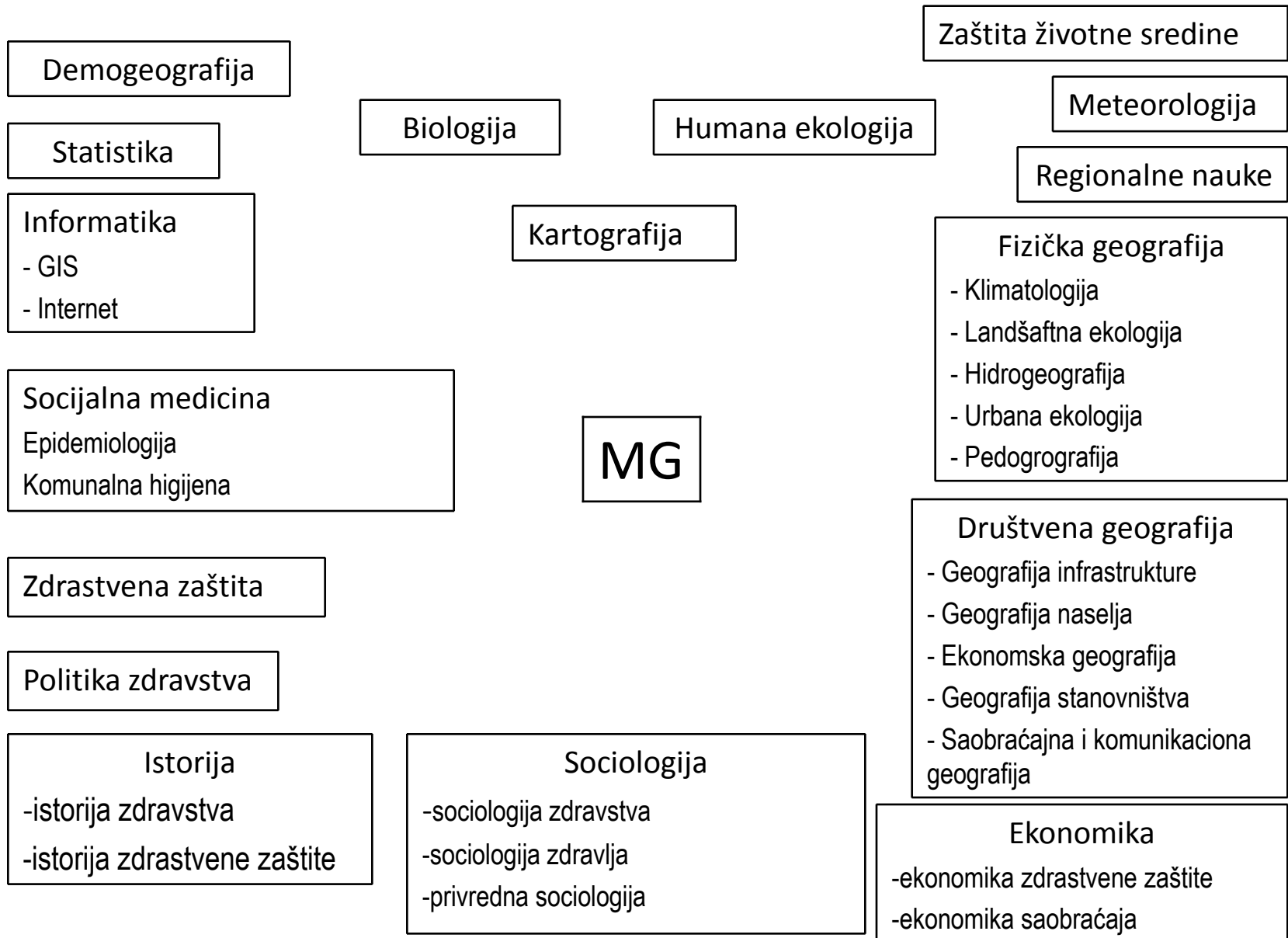
- 1. Mesto MG u sistemu geografskih nauka
- 2. Mestu MG u sistemu pomoćnih i srodnih nauka

MG u sistemu geografskih nauka

- Opšti pristup
- Granski pristup
- Prostorni aspekt

- Regionalna MG.
- Fizička g. GIS (HEGIS – Health Geographical Information System)
- Društvena g. demografija, ekonomska geografija, medicinska geografija, geografija naselja, socialna geografija

Mesto MG u sistemi pomoćnih i srodnih nauka

Zadaci proučavanja

- Utvrđivanje raširenosti pojedinih oboljenja
- Utvrđivanje specifičnih oboljenja (prostorne karakteristike), epidemije
- Istraživanje patogenih i sanatogenih osobnosti prirode i njihovih rasprostanjenja
- Istraživanje patogenih uticaja sociogeografskih elemenata okruženja
- Istraživanje ostalih faktora, koji utiču na zdravlje kao što su turizam, zdravlje, religija itd.

Naučni izazovi za proučavanja MG

- Kako i zašto distribucija bolesti u prostoru - opis i kartiranje prostora (pojave bolesti ili delikatnog zdravstvenog stanja, zdravstvene situacije)
- Objašnjenje teritorijalnog razmeštaja zdravstvenih ustanova, specijalističkih ordinacija, odnos spec.ordinacija i struktura zdravstvenog stanja, gde su nedostaci spec. službi i zdravstvenih ustanova, metod postizanja najidealnije prostorne strukture zdravstvenih institucija, prognoziranje organizacije kapaciteta zdravstvene zaštite u budućnosti prema potrebama,
- Kakave su migracione dinamike u vezi zdravstvene situacije, postoje li migracije zbog neadekvatnog zdravstvenog okruženja, ili da li migracije utiču na širenje bolesti, do koje udaljenosti su stanovnici voljni da putuju radi rešavanja zdravstvenih potreba (zdravstvenih usluga), zašto bas te usluge uzimaju u obzir zašto ne druge..

Naučni izazovi za proučavanja MG

- Kako i zašto se širi medicinska inovacija u prostoru (med. dijagnostika, novi metodi i novi aparati za operaciju)
- Kulturne, etničke razlike u vezi percipiranja raznih bolesti u raznim delovima, regijama Sveta, koje su pragovi bolesti (ekscitabilnost) kod određenih kultura,
- Kako se formira zdrastveno stanje stanovništva u odnosu na složenu interakciju okoline, čoveka, privredno-društvenog života

Cilj i zadaci MG

- Da pruža kompleksnu sliku o prostornim karakteristikama zdravstvenog stanja stanovništva, o sistemu zdravstvene zaštite
- da se analizira odnos čovekove sredine i zdravstvenog stanja stanovništva
- Na osnovu ovih spoznaja da utvrdi dinamiku i mehanizam uzroka prostorne diferencijacije u vezi prostornih razlika zdravstvenog stanja

Opšta i regionalna

- Medicinska geografija Srbije
- Medicinska geografija Vojvodine

Metode proučavanja u MG

- Komparativna analiza parametara okoline
- Medicinsko-geografska ocena faktora životne sredine
- Modeliranje u MG-i
- Statistički metodi u MG
- GIS
- Mediko-geografsko kartiranje
 - Klasifikacija medicinsko-geografskih karata:
 - MG karte prirodne sredine
 - MB karte socioekonomske okoline
 - Kopmpleksne MG karte